

Література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР), – 2003 р. – № 18, № 19-20, № 21-22, – с. 144.
2. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. № 4618-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
3. Державна служба статистики України: статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 336.02:332

ПУГАЧЕВСЬКА К. Й.
к.е.н., доцент
Мукачівський державний університет
ПУГАЧЕВСЬКА К. С.
к.е.н., ст. викладач
Київський національний торговельно-економічний університет

УПРАВЛІННЯ ПРОСТОРОВИМ РОЗВИТКОМ НА ОСНОВІ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ

В економічній науці посилюється увага до теоретичних досліджень в галузі управління господарським простором («просторове економічне управління»), а також до пошуку нових методів регіональної організації господарства і управління ним. Як показує практика, на початковому етапі нового регіонального розвитку будь-яка бізнес-співпраця є рамковою, що відображає тільки загальні напрямки діяльності центральних, регіональних і місцевих органів управління в області просторового економічного розвитку територій. Вона дозволяє виробити послідовну довгострокову стратегію збалансованого економічного розвитку територій і в кінцевому рахунку зміцнити на принципах субсидіарності і взаємності конкурентоспроможність виробленої на них продукції, співпрацю і солідарність регіональних органів влади, сприяючи тим самим стабілізації економічних досягнень.

Поглиблення в країні інтеграційних процесів, а також системна трансформація економічних процесів лише підсилюють необхідність створення нових управлінських моделей вирішення регіональних соціально-економічних проблем і забезпеченню сталого розвитку господарства територіальних систем.

Проблема просторового розвитку на основі кластеризації є актуальною з теоретичної та практичної точок зору. Перед суспільством стоїть проблема пошуку оптимальної моделі просторової організації регіону з відповідною інфраструктурою, особливості якої зумовлені природно-ресурсними перевагами окремих територій, економічними передумовами, що визначають доцільність і напрями виробничої діяльності.

На сьогоднішній день концепція розвитку кластерів використовується як ключовий елемент стратегії економічного розвитку багатьох розвинених країн світу. Так, зокрема, повністю кластеризована датська, фінська, норвезька і шведська промисловість. Успішно функціонують окремі кластери в Німеччині (хімія і машинобудування) і у Франції (виробництво продуктів харчування, косметики), в Сінгапурі (нафтохімія), в Японії (автомобілебудування) і в цілому ряді інших країн світу. В процесі розвитку знаходяться багатогалузеві територіальні кластери в США і КНР. Наприклад, провідні підприємства в "Шанхайській зоні" КНР працюють за спеціальною моделлю виробництва, коли підприємства кластера знаходяться в одному регіоні, але при цьому максимально використовують природний, кадровий і інтеграційний потенціали сусідніх регіонів [1].

Можна виділити кілька базових напрямків в регіональній теорії управління економічним розвитком територіальних систем:

- «просторовий» розвиток, що ґрунтується на основі пошуку кращого розміщення виробництва і підприємств щодо джерел сировини, енергії, а також споживачів в рамках окремих територій;
- «структуроутворюючий» розвиток, який, будучи логічним продовженням першого, ґрунтується на підході, при якому регіональне управління направлено на оптимізацію структури і розмірів виробництва в окремому суб'єкті;
- «комплексний» розвиток, який ґрунтується на формуванні системного підходу до управління територіями на різних рівнях господарського розвитку і функціонального стану бізнесу в рамках територіальних утворень;
- «точковий» розвиток, суть якого зводиться до розгляду вузько-просторової організації виробництва як сукупності факторів просторового і загально-регіонального напрямків.

Кластери дозволяють державним структурам в регіонах чіткіше.

Розвиток регіональних кластерів є перспективною організаційною формою управління соціально-економічними процесами в регіонах. Вони сприятимуть забезпеченню швидкого економічного зростання, відродженню вітчизняного виробництва, розвитку виробничого співробітництва на основі спеціалізації і кооперування, підвищенню ефективності інноваційного розвитку регіонів, є ефективним способом залучення прямих іноземних інвестицій. Створення кластерних мереж дозволяє підвищити рівень конкурентоспроможності регіону, забезпечити робочими місцями населення регіону, в тому числі висококваліфікованих кадрів, збільшити податкові надходження до бюджету [2].

Можна виділити такі переваги кластерного підходу до мережевої організації території: посилення конкурентоздатності; розширення інноваційного потенціалу; підвищення

продуктивності праці за рахунок поглиблення кооперації між підприємствами; узгодженість інтересів влади і бізнесу як елементів територіальної соціально-економічної системи, виникнення синергетичного ефекту, взаємоудосконалення і саморозвиток [3].

Розробка політики сталого просторового розвитку має ґрунтуватися на таких підходах регіонального соціально-економічного розвитку: забезпечення територіальної єдності за допомогою більш збалансованого соціального та економічного розвитку регіонів та підвищення їх конкурентоспроможності; підвищення вивченості природних ресурсів; освоєння нових сировинних баз, підвищення рівня забезпеченості території ресурсами; формування нових промислових осередків; створення регульованої системи міст і сільських поселень, включаючи вдосконалення їх господарських взаємовідносин; формування збалансованої міжрегіональної інфраструктурної системи (транспорт, зв'язок, енергомагістралі); розвиток інформаційних технологій, вдосконалення доступу до використання інформації; запобігання (обмеження) різних видів шкоди, що завдається господарським розвитком навколишньому середовищу; обмеження наслідків природних катастроф.

Література

1. Ільчук В. П. Кластерна стратегія розвитку економіки регіону: монографія / В. П. Ільчук, І. О. Хоменко, І. В. Лисенко. – Чернігів: Черніг. держ. технол. ун-т, 2013. – 367 с.
2. Мамонова В. В. Формування територіальних кластерів як інструменту регіонального розвитку : наук. розробка / В. В. Мамонова, Ю. О. Куц, О. М. Макаренко та ін. – К.: НАДУ. 2013. – 36 с.
3. Посібник з кластерного розвитку. В рамках проекту ЄС «Послуги підтримки МСП в пріоритетних регіонах». EuropeAid / 121495/C/SV/UA. GFA Consulting Group, Державний комітет України з регуляторної політики та підприємництва (ДКРП). – К., 2006. – 38 с.

УДК 338.48:330.341.1.(477)

РУБІШ М. А.

к.е.н., доцент

Мукачівський державний університет

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ В МЕНЕДЖМЕНТІ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Готельний комплекс використовує традиційну інноваційну стратегію, що означає відсутність технологічних змін на підприємстві. Дана стратегія передбачає осмислену відмову від оновлення продукції внаслідок ретельного аналізу ринкової ситуації і стану

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>